

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

człowiek - najlepsza inwestycja

Priorytet IX
Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

**Mazowiecka Jednostka
Wdrażania Programów Unijnych**
ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa

INFOLINIA 0 801 101 101
e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu
www.mazowia.eu

Broszura ma charakter informacyjny
Stan prawny: 20.05.2009 r.

Opracowanie merytoryczne:
PSDB Sp. z o.o.

Aktualizacja merytoryczna:
MGSD s.c.

Projekt i druk:
PPH ZAPOL Spółka Jawna

ISBN 978-83-61277-12-5

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. WSTĘP

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie instrumentów wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), Priorytet IX **Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach**. Priorytet IX, stanowiący jeden z priorytetów komponentu regionalnego PO KL, koncentruje się na wyrównywaniu szans edukacyjnych poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych.

Z broszury dowiesz się:

- ✓ jakie są zasady aplikowania o środki w ramach Priorytetu IX PO KL,
- ✓ jakiego typu projekty mogą być realizowane w Priorytecie IX PO KL,
- ✓ kto może uzyskać dofinansowanie,
- ✓ do kogo skierowane będzie wsparcie,
- ✓ jakie są przesłanki występowania pomocy publicznej.

Rozwój kapitału ludzkiego to jeden z ważniejszych aspektów polityki społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej. Środki na rozwój kapitału ludzkiego pochodzą z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), który jest podstawą finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Program wyróżnia 9 obszarów interwencji (Priorytetów), które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane w Polsce problemy w zakresie edukacji, integracji społecznej, zatrudnienia i adaptacyjności przedsiębiorstw, walki z wykluczeniem społecznym oraz małej przedsiębiorczości.

Priorytet I	Zatrudnienie i integracja społeczna
Priorytet II	Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
Priorytet III	Wysoka jakość systemu oświaty
Priorytet IV	Szkolnictwo wyższe i nauka
Priorytet V	Dobre rządzenie
Priorytet VI	Rynek pracy otwarty dla wszystkich
Priorytet VII	Promocja integracji społecznej
Priorytet VIII	Regionalne kadry gospodarki
Priorytet IX	Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Dokumentem precyzującym postanowienia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest **Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**. Zawarto w nim informacje dotyczące m.in.: szczegółowych typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów, grup docelowych wsparcia oraz systemu wdrażania PO KL. Dokument ten stanowi kompendium wiedzy dla wnioskodawców na temat możliwości realizacji projektów w ramach PO KL.

Priorytety I-V wdrażane są na poziomie krajowym, stanowiąc tzw. komponent centralny. Natomiast wdrażanie priorytetów VI-IX przekazano samorządom województw, które w ten sposób mogą lepiej dopasować instrumenty wsparcia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, pełniący funkcję **Instytucji Zarządzającej (IZ) PO KL**, część zadań dotyczących zarządzania PO KL powierzył **Instytucjom Pośredniczącym (IP)**. Na Mazowszu, dla regionalnego komponentu PO KL funkcję IP pełni Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego. IP ponosi odpowiedzialność przed IZ za prawidłową realizację PO KL. Do zadań IP należy m.in.: przygotowanie szczegółowych kryteriów wyboru projektów, monitorowanie stopnia realizacji wskaźników, przygotowanie okresowych, rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji PO KL, prowadzenie ewaluacji PO KL, opracowanie prognoz wydatków w ramach priorytetów. Natomiast **Instytucja Pośrednicząca 2-go stopnia (IP2)** jest odpowiedzialna m.in. za: przyjmowanie wniosków aplikacyjnych, dokonywanie wyboru projektów do współfinansowania i podpisywanie umów z beneficjentami, monitorowanie realizacji poszczególnych projektów, weryfikację wykorzystania środków przez beneficjentów, przygotowanie sprawozdań z realizacji działań.

Instytucją Pośredniczącą 2-go stopnia (IP2) dla omówionych w niniejszej publikacji działań jest **Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)**, która pełni również rolę Instytucji Organizującej Konkurs (IOK).

Czytając niniejszą publikację należy mieć na względzie fakt, że zawarte w niej informacje dotyczą możliwości aplikowania o środki unijne na rzecz wsparcia edukacji **wyłącznie na terenie województwa mazowieckiego**. Stosowanie tych informacji w przypadku innych województw może spowodować niespełnienie kryteriów konkursowych, a w konsekwencji odrzucenie projektu.

Szczegółowe informacje oraz dokumenty, z którymi warto zapoznać się na etapie przygotowania jak i realizacji projektu znajdują się na stronie internetowej www.efs.gov.pl oraz www.pokl.mazovia.eu.

Edukacja na Mazowszu

Województwo mazowieckie cieszy się wysokim poziomem wykształcenia mieszkańców, jednakże charakteryzuje się ono bardzo dużym zróżnicowaniem geograficznym. Kluczowe problemy w tym obszarze to:

- zróżnicowanie poziomu wykształcenia między miastem a wsią,
- spadek działalności edukacyjnej szkół zawodowych,
- niska atrakcyjność oferty edukacyjnej placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego,
- niewłaściwy poziom przygotowania zawodowego nauczycieli,
- postępująca izolacja terenów wiejskich wynikająca z niskiego potencjału rozwojowego obszarów wiejskich.

Zróżnicowanie w dostępie do edukacji między terenami wiejskimi a miejskimi widoczne jest już na poziomie wychowania przedszkolnego – w latach 2007/2008 ok. 67% wszystkich placówek przedszkolnych znajdowało się na terenie miast. Problemem są także duże różnice w poziomie kształcenia na dalszych etapach nauki. Możliwość nauki np. języków obcych w szkołach podstawowych jest większa w miastach niż na wsi.

Niski poziom wykształcenia przekłada się na trudności ze znalezieniem pracy. W I kw. 2008 r. 61,4% ogółu bezrobotnych to osoby posiadające wykształcenie niższe od średniego (niewiele mniej niż w 2006 r., kiedy wskaźnik ten wynosił 62,2%). Coraz mniej młodzieży wybiera kształcenie w szkołach zawodowych, upowszechnia się natomiast wykształcenie średnie. W latach 2000–2007 liczba szkół zawodowych systematycznie spadała, a obecnie, ze względu na rozwój sektora usług, pożądane jest zwiększenie liczby absolwentów szkół zawodowych.

Na trudności w dostępie do kształcenia napotykać także osoby dorosłe. Pomimo istnienia na terenie woj. mazowieckiego znacznej liczby placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego, barierą w rozwoju tego typu edukacji jest często nieatrakcyjna oferta szkoleniowa, słaba promocja kursów, brak nowoczesnych pomocy dydaktycznych i brak dostępu do Internetu.

Grupą o dużych potrzebach edukacyjnych są również nauczyciele. Z diagnozy potrzeb i oczekiwań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli Mazowsza wynika, że potrzeba doksztalcenia się jest niezależna od stopnia w karierze zawodowej. Nauczyciele chcą się doskonalić głównie w 2 obszarach: dydaktyce i działalności wychowawczej.

Działania przewidziane w Priorytecie IX PO KL mają na celu rozwiązanie lub zminimalizowanie wymienionych wyżej problemów dotyczących oświaty na Mazowszu.

W ramach Priorytetu IX **wsparcie kierowane jest do osób i placówek realizujących proces kształcenia**. Celem działań zaplanowanych w jego obrębie jest wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych. W głównej mierze wspierane będą obszary i środowiska napotykające najcięższe bariery w dostępie do usług edukacyjnych o wysokiej jakości.

Priorytet IX jest skierowany na upowszechnianie i ułatwianie dostępu do **edukacji przedszkolnej**. Ponadto, ważnym elementem Priorytetu IX jest wsparcie programów rozwojowych szkół i placówek oświatowych, obejmujących dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla uczniów. Programy rozwojowe będą silnie ukierunkowane na dostosowywanie kompetencji przyszłych absolwentów do potrzeb rynku pracy, jak również przygotowanie uczniów do funkcjonowania na nim. Szczególny nacisk położony jest na **szkolnictwo zawodowe**. W ramach szkolnictwa zawodowego wspierana jest współpraca szkół i placówek z pracodawcami, poprzez staże i praktyki odbywane u pracodawców. Pomoc dotyczy również modernizacji oferty edukacyjnej szkolnictwa zawodowego poprzez dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy i wyposażenie szkół w nowoczesne materiały dydaktyczne.

W ramach Priorytetu IX możliwe jest też **wdrażanie programów stypendialnych dla uczniów szczególnie uzdolnionych** (zwłaszcza w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych) z rodzin znajdujących się w gorszej sytuacji materialnej. Kompleksowymi programami rozwoju objęte zostaną także kadry pedagogiczne i administracyjne systemu oświaty.

Priorytet IX ma również na celu **zwiększenie dostępności kształcenia dla osób dorosłych** w formach szkolnych, podniesienie jakości usług oferowanych przez placówki prowadzące formalne kształcenie ustawiczne oraz promocję korzyści płynących z formalnego podnoszenia i uzupełniania wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych. Wsparcie w ramach tego priorytetu obejmie także rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia **mieszkańców wsi**.

Uwaga! Publiczne szkoły, przedszkola, które działają w formie organizacyjno-prawnej jako jednostki budżetowe lub zakłady budżetowe nie mają osobowości prawnej, lecz działają w obrębie osobowości prawnej swoich organów prowadzących. Aplikowanie tych podmiotów jest możliwe na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez organ prowadzący (tu - organ wykonawczy: wójta, burmistrza, prezydenta, starostę lub marszałka województwa).

2. ZASADY APLIKOWANIA O ŚRODKI

W ramach PO KL projekty wybierane są w dwóch procedurach: procedury wyboru projektów konkursowych i procedury dofinansowania projektów systemowych.

Projekty konkursowe wybierane są w ramach konkursów ogłaszanych dla danego działania (lub poddziałania) przez Instytucję Organizującą Konkurs (IOK) - Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych. Nabór wniosków może mieć charakter konkursu otwartego lub konkursu zamkniętego. W konkursie otwartym nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły, do wyczerpania określonego limitu środków lub do zamknięcia konkursu uzasadnionej odpowiednią decyzją IOK. Konkurs otwarty może zostać zawieszony np. w przypadku przekroczenia przez łączną wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach złożonych w konkursie otwartym o wartości minimum 100% kwoty alokacji przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach danego konkursu. Konkurs zamknięty organizowany jest cyklicznie. W konkursie zamkniętym określa się z góry jeden (jeśli konkurs będzie organizowany tylko raz) lub kilka następujących po sobie terminów naboru wniosków. Pomiędzy datą ogłoszenia naboru a ostateczną datą składania wniosków nie może upłynąć mniej niż 30 dni.

Procedura konkursowa w Priorytecie IX stosowana jest w następujących działaniach:

- 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
 - 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej,
 - 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych.
- 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego.
- 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego.
- 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty.
- 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.

Projekty systemowe polegają na dofinansowaniu realizacji przez poszczególne organy administracji publicznej i inne jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach dotyczących tych organów. Warunkiem przyjęcia do realizacji projektu systemowego jest jego zgodność z odpowiednim Planem działania¹. Do realizacji może zostać przyjęty jedynie ten typ projektu systemowego, którego opis znajduje się w Planie działania.

W Priorytecie IX projekty systemowe przewidziane zostały jedynie w Działaniu 9.1.3 *Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych*.

W dalszej części niniejszej broszury dla każdego z działań/poddziałania Priorytetu IX przedstawione zostały szczegółowe informacje dotyczące m.in.: typów wspieranych projektów, Wnioskodawców, grup docelowych, poziomu dofinansowania.

¹ Plan działania jest dokumentem corocznie przygotowywanym przez IP (w woj. mazowieckim - Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego) osobno dla każdego Priorytetu. Jest on przygotowywany na okres 1 roku i ma na celu przedstawienie założeń IP co do preferowanych form wsparcia (typów projektów), podziału środków finansowych na wybrane typy projektów, a także zasad i terminów wyboru projektów. Zatwierdzony Plan działania dla każdego priorytetu udostępniony jest na stronie internetowej IP: www.mazovia.pl oraz IP2: www.mazovia.eu.

3. WYBÓR PROJEKTÓW KONKURSOWYCH

Informacja o konkursie

Informacja na temat konkursu zamieszczana jest co najmniej na stronach internetowych i w siedzibie Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych oraz na portalu Samorządu Województwa Mazowieckiego. Na stronie internetowej Instytucji Organizującej Konkurs (www.mazowia.eu) zamieszczana jest w przypadku każdego naboru dokumentacja konkursowa, na którą składają się m.in.: wzór wniosku o dofinansowanie, instrukcja przygotowania wniosku, karta oceny formalnej oraz karta oceny merytorycznej.

Oprócz dokumentacji konkursowej Wnioskodawca powinien zapoznać się z następującymi dokumentami:

- Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r. (odpowiednio: Dz.U. Nr 224, poz. 1484; Dz.U. Nr 90, poz. 557);
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. (Dz.Urz. UE L Nr 214 z 09.08.2008);
- Przewodnik po kryteriach wyboru projektów (udzielania dofinansowania) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- Plan działania na konkretny rok dla Priorytetu IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- Wytyczne w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL;
- System Realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013.

Powyższe dokumenty dostępne są m.in. na portalu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, pod adresem: www.efs.gov.pl oraz na stronie internetowej Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych: www.mazowia.eu.

Złożenie wniosku

Wnioskodawca składa wniosek w instytucji wskazanej w ogłoszeniu o konkursie, którą w przypadku Priorytetu IX jest Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych lub właściwy Oddział Zamiejscowy MJWPU. Składany wniosek musi być opatrzony pieczęciami, podpisany przez osobę/osoby do tego upoważnioną/e w 2 egzemplarzach papierowych (tj. oryginał oraz kserokopia poświadczona za zgodność z oryginałem lub 2 oryginały). Dodatkowo należy złożyć wersję elektroniczną wniosku w formie pliku *xml* utworzonego za pomocą Generатора Wniosków Aplikacyjnych oraz w pliku *pdf*, który służy jako wersja pomocnicza w procesie oceny. Do wniosku o dofinansowanie niezbędne jest załączenie poniższych dokumentów:

A. dla wnioskodawców prowadzących działalność powyżej jednego roku:

- sprawozdanie finansowe – bilans, rachunek zysków i strat oraz informacja dodatkowa (w przypadku beneficjentów sporządzających powyższe dokumenty zgodnie z przepisami o rachunkowości) za ostatni zamknięty rok obrotowy, lub
- zbiorcze zestawienie przychodów i rozchodów za ostatni zamknięty rok obrotowy – w przypadku podmiotów, które prowadzą ewidencję w formie księgi przychodów i rozchodów.

B. dla podmiotów prowadzących działalność poniżej jednego roku, które nie zamykały dotychczas roku obrotowego:

- bilans otwarcia oraz wyciąg z rachunku bankowego (lub w miejsce wyciągu bankowego inny dokument np. zaświadczenie z banku dotyczące historii rachunku bankowego) za ostatnie 3 miesiące poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie projektu,
- w przypadku podmiotów nie posiadających obowiązku sporządzania sprawozdania finansowego – zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich 3 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

C. dla projektów realizowanych w partnerstwie - dokumenty potwierdzające sytuację finansową partnera (nie dotyczy podmiotów z obszaru finansów publicznych).

Ocena formalna

Pierwszym etapem oceny wniosku jest ocena formalna, złożona z 2 etapów. Podczas oceny formalnej sprawdza się, czy wniosek spełnia:

- ogólne kryteria formalne,
- kryteria dostępu.

IOK zobowiązana jest do dokonania oceny formalnej w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku (w przypadku konkursu otwartego) lub 14 dni od końcowego terminu przyjmowania wniosków (w przypadku konkursów zamkniętych). IOK może wydłużyć powyższe terminy do 21 dni, o czym niezwłocznie poinformuje na swojej stronie internetowej. W dokumentacji konkursowej zawarta jest każdorazowo informacja o tym, czy istnieje możliwość uzupełnienia i/lub skorygowania wniosku/załączników.

Ogólne kryteria formalne oceniane są w skali „0-1” (nie spełnia - spełnia). Dotyczą one zagadnień związanych ze spełnieniem wymogów rejestracyjnych oraz zasad wypełniania wniosku o dofinansowanie. Wymogi rejestracyjne i zasady wypełniania wniosku znajdują się każdorazowo w dokumentacji konkursowej, dlatego przygotowując projekt należy się z nią zapoznać.

Najważniejsze wymogi formalne to:

- wniosek został złożony we właściwej instytucji;
- wniosek wypełniono w języku polskim;
- wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie (i właściwą dokumentacją konkursową - w przypadku projektów konkursowych);
- wraz z wnioskiem złożono wymagany kompletny załącznik lub załączniki (zgodnie z Systemem Realizacji PO KL);
- działania przewidziane w projekcie nie są współfinansowane z innych instrumentów finansowych;
- wniosek złożono w terminie wskazanym przez instytucję prowadzącą nabór projektów;
- okres realizacji projektu jest zgodny z Systemem Realizacji PO KL;
- wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie (na podstawie art. 211 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych - Dz.U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.);
- wniosek stanowi odpowiedź na konkurs (wpłynął na ogłoszenie o konkursie);
- realizację danego typu projektu w trybie systemowym przewidziano w odpowiednim Planie działania.

Jeśli Wnioskodawca popełni błąd formalny, którego specyfika pozwala na dokonanie poprawy/skorygowania, IOK pisemnie poinformuje go o możliwości jednorazowego uzupełnienia i/lub skorygowania wniosku i/lub złożonych wraz z nim załączników, w terminie 5 dni roboczych od daty otrzymania pisma. Nieuzupełnienie wszystkich wskazanych uchybień lub uzupełnienie ich po terminie skutkuje odrzuceniem wniosku jako niespełniającego ogólnych kryteriów formalnych, o czym informuje się Wnioskodawcę w terminie 5 dni od rozpatrzenia wniosku.

Uwaga! W przypadku projektów partnerskich strony musi wiązać umowa (lub porozumienie) określająca reguły partnerstwa, wskazująca lidera projektu, który będzie reprezentował partnerstwo i będzie odpowiedzialny za całość projektu wobec MJWPU. Na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie nie jest wymagane załączenie umowy partnerstwa (jeśli IP nie postanowi inaczej), jednak Wnioskodawca może zostać poproszony o jej przedłożenie podczas oceny merytorycznej lub na etapie negocjacji warunków umowy dofinansowania.

Kryteria dostępu dotyczą wyłącznie projektów konkursowych i podlegają uszczegółowieniu w Planach działania, które przyjmowane są corocznie przez Zarząd Województwa. Dlatego, planując decyzję o ubieganiu się o środki z PO KL, warto zapoznać się z zapisami aktualnego Planu działania. Nawet stosunkowo niewielka zmiana kryteriów oceny projektu może skutkować diametralną zmianą charakteru dofinansowywanych projektów.

Kryteria dostępu są obowiązkowe dla wszystkich Wnioskodawców i podlegają weryfikacji podczas oceny formalnej wniosku. Niespełnienie któregokolwiek ze szczegółowych kryteriów dostępu skutkuje koniecznością uzupełnienia i/lub skorygowania wniosku o dofinansowanie.

Uwaga! W przypadku jeżeli wniosek nie spełnia któregokolwiek z pozostałych ogólnych kryteriów (z wyjątkiem kryterium dot. terminu złożenia wniosku) lub kryteriów dostępu weryfikowanych na etapie oceny formalnej, a uzupełnienie i/lub skorygowanie wniosku i/lub złożonych wraz z nim załączników nie powoduje zmiany sumy kontrolnej wniosku, IOK jest **zobowiązane** do pisemnego poinformowania projektodawcy o możliwości uzupełnienia i/lub skorygowania wniosku i/lub złożonych wraz z nim załączników.

Tabela 1. Kryteria dostępu w Priorytecie IX wg Planu działania na 2009 r.

Działanie	Kryterium dostępu	Typy projektów ²
9.1.1	Grupę docelową w projekcie stanowią: dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat), rodzice dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat), przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego z terenu województwa mazowieckiego. Wnioskodawca zapewnia minimalny 1,5% wkład własny.	Wszystkie typy projektów.
9.1.2	Projekt jest realizowany przez beneficjenta będącego: • organem prowadzącym daną szkołę lub placówkę oświatową, • innym podmiotem, takim jak: organizacją pozarządową, osobą prawną i fizyczną prowadzącą statutową działalność w zakresie oświaty i wychowania, pod warunkiem realizacji projektów w partnerstwie z organem prowadzącym szkoły i placówki oświatowe. Grupę docelową w projekcie stanowią: nauczyciele i pracownicy dydaktyczni szkół i placówek oświatowych oraz kadra administracyjna i zarządzająca oświatą, organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), uczniowie szkół prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych) oraz osoby, które przedwcześnie opuściły system oświaty z terenu województwa mazowieckiego. Wnioskodawca zapewnia minimalny 3% wkład własny.	Wszystkie typy projektów.
9.2	Projekt jest realizowany przez beneficjenta będącego: • organem prowadzącym daną szkołę lub placówkę oświatową, • innym podmiotem, takim jak: organizacją pozarządową, osobą prawną i fizyczną prowadzącą statutową działalność w zakresie oświaty i wychowania, pod warunkiem realizacji projektów w partnerstwie z organem prowadzącym szkoły i placówki oświatowe. Grupę docelową w projekcie stanowią: nauczyciele i pracownicy dydaktyczni szkół i placówek oświatowych oraz kadra administracyjna i zarządzająca oświatą, organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe realizujące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), uczniowie szkół prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), partnerzy społeczno-gospodarczy i pracodawcy z terenu województwa mazowieckiego. Wnioskodawca zapewnia minimalny 12,75% wkład własny.	Wszystkie typy projektów.
9.3	Projekt jest realizowany przez beneficjenta będącego: • organem prowadzącym daną szkołę lub placówkę oświatową, • innym podmiotem, takim jak: organizacją pozarządową, osobą prawną i fizyczną prowadzącą statutową działalność w zakresie oświaty i wychowania, pod warunkiem realizacji projektów w partnerstwie z organem prowadzącym szkoły i placówki oświatowe.	Wszystkie typy projektów.

² Pełne nazwy wszystkich typów projektów znajdują się w opisie działań/poddziałów dla Priorytetu IX w dalszej części niniejszej broszury.

Działanie	Kryterium dostępu	Typy projektów
9.4	Grupę docelową w projekcie stanowią nauczyciele i pracownicy dydaktyczni szkół i placówek oświatowych oraz kadra administracyjna i zarządzająca oświatą, zatrudniona w placówkach z terenu województwa mazowieckiego.	Wszystkie typy projektów za wyjątkiem projektów dotyczących programów przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych).
9.5	Grupę docelową w projekcie stanowią: mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców, społeczności lokalne i podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz przeciwdziałania ich marginalizacji i zapewnienia ich odpowiedniego rozwoju aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich z terenu województwa mazowieckiego. Maksymalny okres realizacji projektu wynosi 12 miesięcy. Beneficjent prowadzi działalność na obszarze terytorialnym objętym realizacją projektu. Projekt realizowany przez beneficjenta, który w okresie minimum 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu realizował swoje działania na terenie, na którym realizowany będzie projekt.	Wszystkie typy projektów.

Ocena merytoryczna

Ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w oparciu o:

- ogólne kryteria merytoryczne,
- kryteria horyzontalne,
- kryteria strategiczne.

Kryteria merytoryczne dotyczą ogólnych zasad odnoszących się do treści wniosku, wiarygodności i zdolności projektodawcy do podjęcia realizacji projektu oraz zasad finansowania projektów w ramach PO KL. Ogólne kryteria merytoryczne mają charakter uniwersalny, tj. odnoszą się do wszystkich projektów realizowanych w ramach Programu.

Projekty konkursowe oceniane są na podstawie kryteriów merytorycznych w skali punktowej zgodnej z Kartą oceny merytorycznej (dostępnej wraz z dokumentacją konkursową na stronie internetowej MJWPU). Maksymalna liczba punktów do uzyskania wynosi 100. Spełnienie przez wniosek kryteriów w minimalnym zakresie oznacza uzyskanie 60 punktów łącznie oraz minimum 60% punktów w każdym z niżej przedstawionych rodzajów kryteriów.

Rodzaje kryteriów merytorycznych:

A. Kryteria jakości projektu

- uzasadnienie potrzeby realizacji projektu w kontekście celów szczegółowych określonych dla danego Priorytetu PO KL,
- sposób wyboru i zapewnienia udziału w projekcie określonych grup docelowych,
- wartość dodana projektu,

- adekwatność doboru instrumentów służących realizacji projektu do sytuacji i potrzeb grupy docelowej,
- rezultaty projektu,
- racjonalność harmonogramu działań.

B. Kryteria beneficjenta

- wiarygodność – doświadczenie w zarządzaniu projektami, potencjał instytucjonalny (w tym potencjał kadrowy i finansowy),
- sposób zarządzania projektem (czytelność zasad realizacji).

C. Kryteria finansowania projektu

- niezbędność wydatku do realizacji projektu i osiągnięcia jego celów,
- efektywność wydatków projektu (relacja nakład/rezultat),
- kwalifikowalność wydatków.

Kryteria horyzontalne mają charakter przekrojowy, a ich weryfikacja odbywa się na etapie oceny merytorycznej. W przypadku kryteriów horyzontalnych weryfikacja odbywa się w skali „0-1” (nie spełnia – spełnia). Jeśli oceniający uzna, że zapisy projektu są niezgodne z którąkolwiek z zasad (przepisów) weryfikowanych podczas oceny merytorycznej (zgodność z prawodawstwem wspólnotowym i krajowym oraz politykami i zasadami wspólnotowymi) odnotowuje ten fakt na *Karcie oceny merytorycznej*. W przypadku odmiennej opinii drugiego oceniającego wiążąca i ostateczna jest opinia trzeciego oceniającego, wylosowanego przez przewodniczącego. Negatywna opinia dwóch oceniających skutkuje odrzuceniem wniosku.

Wniosek jest oceniany pod kątem następujących kryteriów horyzontalnych:

- zgodność z właściwymi politykami i zasadami wspólnotowymi (w tym polityką równych szans i koncepcją zrównoważonego rozwoju) oraz prawodawstwem wspólnotowym,
- zgodność z prawodawstwem krajowym,
- zgodność ze Szczegółowym Opiskiem Priorytetów PO KL.

Przestrzeganie horyzontalnej zasady równości szans kobiet i mężczyzn w EFS wynika z zapisów Traktatu Amsterdamskiego oraz Rozporządzeń Europejskich. Udostępniony na stronach MJWPU **Poradnik – Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL, jest cennym materiałem dla wnioskodawców, którzy przygotowując wniosek o dofinansowanie powinni wskazać działania przyczyniające się do zmniejszenia istniejących nierówności płci i wzmocnienia grupy znajdującej się w gorszym położeniu.**

W celu zagwarantowania przestrzegania zasady równości szans w projektach, Instytucja Zarządzająca Programem Kapitał Ludzki przygotowała **standard minimum** realizacji zasady przy ocenie wniosku o dofinansowanie w ramach Programu.

Kryteria strategiczne należą do tzw. kryteriów szczegółowych, które podlegają zdefiniowaniu w Planie działania. Dlatego, planując decyzję o ubieganiu się o środki z PO KL, warto zapoznać się z zapisami aktualnego Planu działania. Kryteria strategiczne mają charakter opcjonalny. Wnioski, które otrzymały minimum punktowe (60 pkt.) na etapie oceny ogólnych kryteriów merytorycznych, a także przynajmniej 60% w poszczególnych punktach oceny merytorycznej oraz spełniają kryteria strategiczne, otrzymują premię punktową (maksymalnie 20 punktów).

Tabela 2. Kryteria strategiczne w Prioryecie IX wg Planu działania na 2009 r.

Działanie	Kryterium strategiczne	Typy projektów ³	Waga
9.1.1	Projekt zakłada objęcie wychowaniem przedszkolnym dzieci nieuczęszczających w wychowaniu przedszkolnym z obszaru objętego projektem, na którym nie funkcjonuje przedszkole publiczne.	Tworzenie przedszkoli, w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich).	8

³ Pełne nazwy wszystkich typów projektów znajdują się w opisie działań/poddziałów dla Priorytetu IX w dalszej części niniejszej broszury.

Działanie	Kryterium strategiczne	Typy projektów	Waga
9.1.1	Projekt przewiduje aktywny udział rodziców w tworzeniu i organizacji przedszkola / ośrodka wychowania przedszkolnego oraz obejmuje wsparcie metodyczne dla nauczycieli pracujących w ośrodku wychowania przedszkolnego.	j.w.	4
	Realizacja projektu w partnerstwie gminy z organizacją pozarządową.	Wszystkie typy projektów.	3
	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	• Tworzenie przedszkoli, w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego, na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich). • Wsparcie istniejących przedszkoli, w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. wsparcie dla przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego zagrożonych likwidacją, wydłużenie godzin pracy przedszkoli, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie dodatkowego personelu itp.	5
9.1.2	Projekt jest realizowany na terenie gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców.	Wszystkie typy projektów.	8
	Projekt uwzględnia potrzeby placówek kształcenia specjalnego przy wykorzystaniu specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zakupionego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.	Wszystkie typy projektów.	4
	Projekt jest realizowany w szkołach lub placówkach oświatowych, w których uczniowie osiągnęli średni wynik w ramach ubiegłorocznych egzaminów zewnętrznych, niższy od średniej wojewódzkiej.	Wszystkie typy projektów.	3
	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	Wszystkie typy projektów.	5
9.2	Realizacja projektu w partnerstwie z pracodawcami w zakresie realizacji programów rozwojowych szkół i placówek oświatowych.	Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe w szczególności obejmujące: • modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy, • współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy.	8

Działanie	Kryterium strategiczne	Typy projektów	Waga
9.2	Projekt jest realizowany w szkołach lub placówkach oświatowych, w których uczniowie osiągnęli średni wynik w ramach ubiegłorocznych egzaminów zewnętrznych, niższy od średniej wojewódzkiej.	Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe w szczególności obejmujące: • dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne, • doradztwo i opiekę pedagogiczno-psychologiczną dla uczniów zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty.	4
	Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznych stanowisk do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych zakupionych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.	Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.	3
	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	Wszystkie typy projektów.	5
9.3	Projekt zapewnia wykorzystanie platform e-learningowych wypracowanych na podstawie zwalidowanych rezultatów PIW EQUAL.	Wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu.	6
	Projekt zakłada wsparcie na rzecz osób po 45 roku życia.	Wszystkie typy projektów.	9
	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	Wszystkie typy projektów.	5
9.4	Projekt zakłada przekwalifikowanie nauczycieli do kształcenia osób dorosłych.	Programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych).	3
	Projekt ma na celu podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów.	• Studia podyplomowe i kursy kwalifikacyjne i doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną. • Studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia.	3
	Projekt zakłada wsparcie na rzecz osób po 45 roku życia.	Wszystkie typy projektów.	9

Działanie	Kryterium strategiczne	Typy projektów	Waga
9.4	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	Wszystkie typy projektów.	5
9.5	Realizacja projektu w partnerstwie z podmiotami posiadającymi doświadczenie w zakresie współpracy na rzecz inicjatyw edukacyjnych lub partnerstw na rzecz rozwoju.	Wszystkie typy projektów.	15
	Projekt zakłada wykorzystanie centrów kształcenia na odległość na wsiach, utworzonych w ramach Działania 2.1 SPO Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006.	• Tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich. • Projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach.	5

Wyniki oceny wniosku

Projekt może zostać przyjęty do dofinansowania, jeśli średnia arytmetyczna dokonanych ocen wynosi: minimum 60 punktów ogółem za spełnienie ogólnych kryteriów merytorycznych i jednocześnie co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej (zgodnie ze wzorem Karty oceny merytorycznej). Ocena dokonana przez Komisję Oceny Projektów stanowi podstawę do ułożenia listy rankingowej (tj. listy wniosków, które podlegały ocenie merytorycznej, uszeregowanych w kolejności malejącej liczby uzyskanych punktów). Lista rankingowa wraz z protokołem z oceny jest przedkładana do zatwierdzenia właściwemu organowi lub jego upoważnionemu przedstawicielowi.

Jednakże, jeżeli suma wnioskowanych i zaakceptowanych wniosków przekroczy wysokość środków przeznaczonych przez IOK na dany konkurs, dofinansowanie otrzymają tylko wnioski o najwyższej liczbie punktów, znajdujące się na najwyższych pozycjach listy rankingowej. Decyzję o umieszczeniu wniosku na liście rankingowej podejmuje Komisja Oceny Projektów (KOP) i jest ona upubliczniona na stronie internetowej oraz w siedzibie IOK.

Po zatwierdzeniu listy rankingowej Wnioskodawca otrzyma pismo o:

- możliwości przyjęcia wniosku do realizacji – pismo informuje Wnioskodawcę o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku (wraz z podaniem szczegółowej punktacji) i możliwości przyjęcia do realizacji wraz z proponowaną kwotą dofinansowania, pod warunkiem dostarczenia w podanym terminie (nie krótszym niż 5 dni od daty otrzymania pisma) wymaganych dokumentów (załączników),
- możliwości podjęcia negocjacji – pismo informuje o wyniku oceny merytorycznej (wraz z podaniem szczegółowej punktacji), a także propozycji dokonania zmian merytorycznych w treści wniosku lub/i zmian w budżecie projektu,
- pozytywnym rozpatrzeniu wniosku (wraz z podaniem szczegółowej punktacji), ale nieprzyjęciu go do dofinansowania z powodu braku środków finansowych,
- odrzuceniu wniosku – pismo informujące Wnioskodawcę o negatywnym rozpatrzeniu wniosku wraz z podaniem przyczyny (z podaniem szczegółowej punktacji).

Pismo o wynikach konkursu wysyłane jest do Wnioskodawcy w terminie 10 dni (z możliwością wydłużenia do 15) od daty zakończenia prac KOP (w przypadku konkursów otwartych) lub 40 dni (z możliwością odpowiedniego wydłużenia terminu w związku z przekazaniem do oceny merytorycznej więcej niż 200 wniosków) od daty zarejestrowania wniosku w Krajowym Systemie Informatycznym (w przypadku konkursów zamkniętych). Informacja może być też przekazana drogą faksową lub pocztą elektroniczną.

Negocjacje mogą dotyczyć zakresu merytorycznego projektu lub budżetu, w tym również wysokości kwoty dofinansowania oraz wysokości i metodologii wyliczenia kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem.

Wnioskodawca, któremu przyznano niższą od wnioskowanej kwotę dofinansowania ze względu na zidentyfikowanie wydatków niekwalifikowalnych (nieuprawnionych, nieuzasadnionych lub zawyżonych w porównaniu ze stawkami rynkowymi), ma prawo podjąć negocjacje z IOK, o ile dysponuje istotnymi argumentami świadczącymi o prawidłowości swoich założeń budżetowych.

Negocjacje muszą zostać podjęte w przeciągu 5 dni od otrzymania pisma informującego o tej możliwości i powinny zostać zakończone w terminie 20 dni. Mogą one być przeprowadzane pisemnie (w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej) i/lub ustnie (na spotkaniu obu stron – Wnioskodawcy z Dyrektorem IOK). Jeśli w wyniku negocjacji projekt ulegnie zmianom, Wnioskodawca ma 5 dni od daty zakończenia negocjacji na dostarczenie do IOK skorygowanego wniosku o dofinansowanie. Jeśli strony się nie porozumieją podczas negocjacji, umowa o dofinansowanie projektu może nie zostać podpisana.

W dwóch ostatnich przypadkach (pozytywne rozpatrzenie wniosku, ale nieprzyjęcie do dofinansowania z powodu braku środków finansowych oraz odrzucenie wniosku) Wnioskodawca ma prawo do złożenia **protestu od wyników oceny wniosków**⁴.

Protest jest pisemnym wystąpieniem podmiotu wnioskującego o dofinansowanie projektu o ponowne sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektów, podanymi w dokumentacji konkursowej.

Protest powinien zawierać:

- a) dane wnioskodawcy, tożsame z danymi wskazanymi we wniosku o dofinansowanie projektu,
- b) tytuł projektu i numer wniosku o dofinansowanie projektu,
- c) wskazanie, w jakim zakresie zdaniem Wnioskodawcy, ocena zgodności złożonego wniosku z kryteriami została przeprowadzona w sposób nieprawidłowy wraz z wyczerpującym uzasadnieniem podniesionych zarzutów oraz dokumentacją mającą związek ze sprawą (np. kopia wniosku o dofinansowanie projektu, otrzymane informacje dotyczące rozpatrzenia tego wniosku), mogącą mieć wpływ na rozstrzygnięcie protestu.

Wnioskodawca, którego projekt nie został wyłoniony do dofinansowania, może złożyć pisemny protest do IOK. Wniesienie protestu po terminie skutkuje jego pozostawieniem bez rozpatrzenia.

Protest podlega rozpatrzeniu w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia jego otrzymania. W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu Wnioskodawca może skierować wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Instytucji Zarządzającej PO KL.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu Wnioskodawca, w terminie **7 dni kalendarzowych** od dnia otrzymania informacji w tym zakresie, może złożyć pisemne **odwołanie** do IP, tj. Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, ul. Kłopotowskiego 5, 03-718 Warszawa. Wniesienie odwołania po terminie, w sposób sprzeczny z pouczeniem, do niewłaściwej instytucji skutkuje jego pozostawieniem bez rozpatrzenia.

Odwołanie podlega rozpatrzeniu w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia jego otrzymania.

Po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji programu operacyjnego i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego⁵.

Wniosek, który został **pozytywnie rozpatrzony, ale nieprzyjęty do dofinansowania ze względu na brak środków finansowych** może zostać złożony na kolejny konkurs, ale należy pamiętać, że musi on ponownie przejść ocenę zarówno formalną, jak i merytoryczną.

Wnioskodawca, który otrzymał od IOK pismo informujące o przyznaniu dofinansowania na realizację projektu, w terminie określonym przez tę instytucję, a nie krótszym niż 5 dni od otrzymania ww. informacji zobowiązany jest do przedłożenia wszystkich wymaganych **dokumentów niezbędnych do umowy o dofinansowanie**. Brak wpływu tychże dokumentów oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

Lista dokumentów, które mogą być wymagane przez IOK na etapie **podpisywania umowy o dofinansowanie** dla każdego z działań jest odmienna, więc należy się z nią zapoznać w regulaminie do konkretnego konkursu.

⁴ IOK realizuje procedurę odwoławczą wniosków, które wpłynęły w odpowiedzi na dany konkurs zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zmienioną ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz z Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL, stanowiących część Systemu Realizacji PO KL i z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych.

⁵ Zgodnie z art. 30b i art. 30c ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zmienionej ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz zgodnie z art. 3 paragraf 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).

Poniżej znajduje się lista najczęściej wymaganych dokumentów:

- Wypis z organu rejestrowego Wnioskodawcy.
- Statut lub inny dokument potwierdzający zgodność działalności prowadzonej przez Wnioskodawcę z typem realizowanego wsparcia.
- Dokument potwierdzający wniesienie wkładu własnego.
- Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy jst).
- Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy jst).
- Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.
- Oświadczenie Beneficjenta o otwarciu wyodrębnionego rachunku bankowego na potrzeby realizacji projektu, zawierające nazwę właściciela rachunku, nazwę i adres banku oraz numer rachunku bankowego.
- Harmonogram płatności.
- Pełnomocnictwo do reprezentowania ubiegającego się o dofinansowanie (w przypadku gdy wniosek jest podpisany przez osobę/osoby nieposiadające statutowych uprawnień do reprezentowania Wnioskodawcy lub gdy uprawnieni do podpisywania wniosku są co najmniej dwie osoby).
- Dokument potwierdzający spełnienie wymagań w odniesieniu do informatycznego systemu finansowo-księgowego.
- Uchwała właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego lub inny właściwy dokument organu, który: dysponuje budżetem Wnioskodawcy (zgodnie z przepisami o finansach publicznych), zatwierdza projekt lub udziela pełnomocnictwa do zatwierdzenia projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych wspólnotowych instrumentów finansowych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowanych związanych z danym projektem.
- Oświadczenie Beneficjenta o złożeniu, po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu, CV osób odpowiedzialnych za szkolenia i/lub doradztwo (posiadających odpowiednie wykształcenie i doświadczenie).
- CV osób odpowiedzialnych za zarządzanie projektem (kierowników projektu/koordynatorów) wraz z oświadczeniem o realizacji przez ww. osoby maksymalnie dwóch projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.
- W przypadku projektów partnerskich - umowa partnerska.

4. POMOC PUBLICZNA W PRIORYTECIE IX PO KL

Pomoc publiczna to wszelka pomoc przyznana przez Państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów oraz wpływająca tym samym na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi⁶.

Usługi edukacyjne świadczone przez podmioty publiczne w ramach systemu oświaty co do zasady nie stanowią świadczenia usług, zatem **pomoc udzielona ze środków publicznych podmiotom świadczącym powyższe usługi nie stanowi pomocy publicznej**. Jednakże w przypadku pozaszkolnych form edukacji, obejmujących m.in. działalność placówek kształcenia ustawicznego oraz ośrodków doskonalenia zawodowego, pomoc publiczna może wystąpić, o ile w ramach udzielonego wsparcia nie jest możliwe organizacyjne i finansowe rozdzielanie działalności realizowanej nieodpłatnie oraz na zasadach komercyjnych (np. gdy przeszkoleni pracownicy CKU/CKP świadczą jednocześnie usługi na zasadach komercyjnych oraz nieodpłatnie w formie powszechnie dostępnej oferty usług).

Udzielone w ramach PO KL wsparcie może mieć charakter pomocy publicznej nie tylko wtedy, kiedy Beneficjentem jest przedsiębiorstwo. Beneficjentem pomocy publicznej może być **każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą**, bez względu na posiadaną formę organizacyjno-prawną i sposób finansowania.

Zasady przyznawania pomocy publicznej w PO KL reguluje Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r., Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. oraz Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*. Wszystkie dokumenty dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakładce **Pomoc publiczna: www.mrr.gov.pl**.

⁶ Art. 87 ust. 1 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

5. OPIS DZIAŁAŃ W PRIORYTECIE IX PO KL

DZIAŁANIE	9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty.
PODDZIAŁANIE	9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - projekty konkursowe.
CEL	Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykalących na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotnie wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Tworzenie przedszkoli (w tym również innych form wychowania przedszkolnego) na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich). 2. Wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. wsparcie dla przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego zagrożonych likwidacją, wydłużenie godzin pracy, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie personelu itp. 3. Opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących edukację przedszkolną.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat). 2. Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat). 3. Istniejące przedszkola. 4. Funkcjonujące inne formy wychowania przedszkolnego.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli IP nie określi inaczej.
WŁĄD WŁASNY	Zgodnie z Planem działania na 2009 r. - minimum 1,5%.
TRYB NABORU	Konkursowy.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa oraz w Oddziałach Zamiejscowych w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Siedlcach, Radomiu.
CROSS-FINANCING⁷	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	1. W przypadku gdy roczne przygotowanie przedszkolne obejmujące dzieci w wieku lat 6 realizowane jest w przedszkolu, uczestniczące w nim dzieci mogą stanowić grupę docelową Poddziałania 9.1.1. 2. Inne formy wychowania przedszkolnego realizowane są jako zajęcia prowadzone w niektóre dni tygodnia oraz zajęcia prowadzone codziennie (co najmniej 3 dzieci; min. 3 h/dziennie i 12 h/tygodniowo zajęć), na których realizowana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego lub wybrana część tej podstawy.

⁷ **Cross-financing** (finansowanie krzyżowe) polega na zaangażowaniu środków z EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) w realizację działań, podlegających interwencji EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego). Dzięki temu mechanizmowi w ramach PO KL dopuszcza się ograniczone finansowanie (10% lub 15% kosztów kwalifikowanych projektu w zależności od Priorytetu) działań typu zakup sprzętu i wyposażenia lub dostosowanie budynków i pomieszczeń na potrzeby osób niepełnosprawnych, o ile są one niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją projektu.

DZIAŁANIE	9.1 Wyównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty.
PODDZIAŁANIE	9.1.2 Wyównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych – projekty konkursowe.
CEL	1. Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykalących na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych. 2. Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.
RODZAJ I DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne. 2. Doradztwo i opieka pedagogiczno-psychologiczna dla uczniów wykazujących problemy w nauce. 3. Programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przeważnie opuszczający system szkolnictwa). 4. Dodatkowe zajęcia dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych (ICT, języki obce itd.). 5. Rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym (szkolne ośrodki kariery). 6. Wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania. 7. Wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Szkoły (instytucje, kadra) i ich organy prowadzące i realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych). 2. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne. 3. Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne (bez słuchaczy szkół dla dorosłych). 4. Osoby, które przedwcześnie opuściły system oświaty.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli IP nie określi inaczej.
WŁAŚNY WŁAŚNY	Zgodnie z Planem działania na 2009 r. – minimum 3%.
TRYB NABORU	Konkursowy.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa oraz w Oddziałach Zamiejscowych w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Siedlcach, Radomiu.
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	Wsparcie tworzenia równych szans edukacyjnych poprzez pomoc skierowaną do instytucji systemu oświaty oraz osób napotykalących na trudności w dostępie do usług edukacyjnych.

DZIAŁANIE	9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty.
PODDZIAŁANIE	9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych – projekty systemowe.
CEL	1. Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykalących na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych. 2. Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	Realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.
WNIOSKODAWCY	Samorząd Województwa Mazowieckiego.
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	Szczególnie uzdolnieni w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którym trudna sytuacja materialna utrudnia rozwój edukacyjny.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli IP nie określi inaczej.
TRYB NABORU	Systemowy.
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	Projekty w ramach tego poddziałania mogą być realizowane jedynie w trybie systemowym.

DZIAŁANIE	9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego.
CEL	Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.
RODZAJ DOTACJI	Bezwzględne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy. 2. Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie i wyrównywanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów oraz podnoszenie jakości kształcenia: • dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne, • doradztwo i opieka pedagogiczno-psychologiczna dla uczniów zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa, • dodatkowe zajęcia (pozaalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych (ICT, języki obce, przedsiębiorczość itp.), • efektywne programy doradztwa edukacyjno-zawodowego, • modernizacja oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie do potrzeb lokalnego lub/i regionalnego rynku pracy, staże i praktyki uczniów, • wyposażenie szkół w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne), • wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania, • wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową, • współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służąca podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania - staże i praktyki). Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów). 1. Uczniowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych). 2. Szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych). 3. Partnerzy społeczno-gospodarczy oraz pracodawcy. Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli IP nie określi inaczej.
WNIOSKODAWCY	
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Zgodnie z Planem działania na 2009 r. - minimum 12,75%.
WKŁAD WŁASNY	Konkursowy.
TRYB NABORU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa oraz w Oddziałach Zamiejscowych w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Siedlcach, Radomiu.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
CROSS-FINANCING	Wsparcie z tego działania może być skierowane na inicjatywy służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia (z wyłączeniem osób dorosłych).
ZWRÓĆ UWAGĘ!	

DZIAŁANIE	9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego.
CEL	Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych poprzez podniesienie jego jakości i dostępności oraz zwiększenie znaczenia kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy.
RODZAJ DOTACJI	Bezzwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Kampanie informacyjne w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego, w tym w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy. 2. Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych. 3. Programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które z własnej inicjatywy deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji). 4. Usługi doradcze dla osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych kształceniem formalnym w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia formalnego w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy. 5. Wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na: • monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy, • podwyższanie jakości oferty edukacyjnej, w tym również w przypadku form pozaszkolnych ubieganie się o akredytację kura-tora oświaty, • rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Osoby w wieku 25–64 lat (oraz osoby nie uczące się w wieku 18–24 lat) zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia ustawicznego w formach szkolnych. 2. Szkoły dla dorosłych, placówki kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego prowadzące formalne kształcenia ustawiczne. 3. Partnerzy społeczno–gospodarczy. 4. Pracodawcy.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli i IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP.
TRYB NABORU	Konkursowy.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa oraz w Oddziałach Zamiejscowych w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Siedlcach, Radomiu.
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	Wsparcie z tego działania może być kierowane na upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych oraz osób nie uczących się w wieku 18-24 lat (z wyłączeniem uczniów).

DZIAŁANIE	9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty.
CEL	Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami i rozwojem regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniającą się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju zajęć). 2. Studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu. 3. Studia wyższe/kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia. 4. Studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej. 5. Programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych).
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Nauczyciele i pracownicy dydaktyczni szkół i placówek oświatowych. 2. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu. 3. Kadra administracyjna i zarządzająca oświatą w szkołach i placówkach oświatowych i ich organach prowadzących.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP.
TRYB NABORU	Konkursowy.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa oraz w Oddziałach Zamiejscowych w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Siedlcach, Radomiu.
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	Przy uzasadnianiu projektu w ramach działania 9.4 zwróć uwagę, że projekt powinien wynikać ze strategicznych kierunków rozwoju regionu, zapotrzebowania w regionie na nowe kwalifikacje oraz mieć uzasadnienie w sytuacji demograficznej w systemie oświaty.

DZIAŁANIE	9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.
CEL	Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich. 2. Projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach. 3. Działania informacyjno-promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców. 2. Społeczności lokalne aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich. 3. Podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz przeciwdziałania ich marginalizacji i zapewnienia ich odpowiedniego rozwoju.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu – 50 tys. PLN, jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP.
TRYB NABORU	Konkursowy.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa oraz w Oddziałach Zamiejscowych w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Siedlcach, Radomiu.
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	Za oddolną inicjatywę lokalną uznaje się projekt o zasięgu lokalnym, skierowany do określonej grupy docelowej zakładający udział tej grupy w formułowaniu założeń i/lub realizacji projektu. Charakter inicjatywy wymusza na projektach realizowanych w ramach działania, iż udzielane wsparcie musi wynikać z potrzeby społeczności lub służyć pobudzeniu społeczności lokalnej do diagnozowania i rozwiązywania problemów w zakresie objętym działaniem.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

Mazowiecka Jednostka

Wdrażania Programów Unijnych

ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa

INFOLINIA 0 801 101 101

e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu

www.mazowia.eu

tel. (22) 542 20 00

fax (22) 698 31 44

Oddziały zamiejscowe Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych:

Oddział w Ciechanowie

ul. Wodna 1, 06-400 Ciechanów
tel.: (023) 672 32 74, fax (023) 673 07 14
e-mail: punkt_ciechanow@mazowia.eu

Oddział w Ostrołęce

ul. Poznańska 19, 07-409 Ostrołęka
tel.: (029) 760 92 36, fax (029) 760 92 37
e-mail: punkt_ostroleka@mazowia.eu

Oddział w Płocku

ul. Stary Rynek 20, 09-400 Płock
tel.: (024) 262 23 74
e-mail: punkt_plock@mazowia.eu

Oddział w Radomiu

ul. Kościuszki 5A, 26-610 Radom
tel.: (048) 340 01 97, fax (048) 340 01 98
e-mail: punkt_radom@mazowia.eu

Oddział w Siedlcach

ul. Piłsudskiego 38, 08-110 Siedlce
tel.: (025) 631 01 01, fax (025) 631 01 04
e-mail: punkt_siedlce@mazowia.eu

Mazowiecka Jednostka

Wdrażania Programów Unijnych

ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa

INFOLINIA 0 801 101 101

e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu
www.mazowia.eu

tel. (22) 542 20 00
fax (22) 698 31 44

ISBN 978-83-61277-12-5

Egzemplarz bezpłatny

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Mazowsze.
serce Polski

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego